

دستور العمل اجرایی مبارزه شیمیایی با سن غلات در سال زراعی ۹۳-۱۳۹۲

بررسی سوابق تحقیقی و اجرایی ایران و سایر کشورهای سن خیز دنیا حاکی از این است که مبارزه اصولی و فنی با این آفت از طریق شناخت و آگاهی و بکار بردن تمامی عوامل موثر در کاهش جمعیت آن و با تلفیق و ترکیب مناسبی از روش های زراعی، شیمیایی، بیولوژیک، و غیره در غالب (IPM) میسر خواهد بود. لذا تا حصول نتایج قابل اجرا، اقدامات تحقیقی در دست اقدام و با توجه به اهمیت روزافزون گندم، مبارزه شیمیایی در مزارع آلوده به سن غلات در مناطقی که احتمال خسارت وجود دارد ضرورت خواهد داشت.

دستور العمل حاضر بر اساس دورنگار شماره 1382/7/23-9798/240 موسسه تحقیقات گیاهپزشکی و بر اساس مصوبه جلسه مورخ ۹۰/۱۲/۶ فی مابین پژوهشکده غله و نان، موسسه اصلاح نهال و بذر، موسسه تحقیقات گیاهپزشکی و سازمان حفظ نباتات کشور با در نظر گرفتن حد قابل تحمل سن زدگی مانند سابق (تا ۲٪ سن زدگی مجاز) و در نظر گرفتن کلیه نقطه نظرات فنی و کارشناسی در بعد اجرا، برای سن جنس Eurygaster و گونه intergriceps تهیه و تنظیم گردیده است.

ضمن تاکید بر لزوم دقت عمل مجموعه کادر فنی شبکه مراقبت سن غلات برای تعیین میزان آلودگی، با توجه به میزان عملکرد و سایر موازین، نظر کارشناسان و مسئولان شبکه مراقبت ملاک عمل و تعیین کننده ی ضرورت یا عدم ضرورت انجام عملیات کنترل شیمیایی آفت می باشد.

اهم نکات فنی که رعایت آن در انجام عملیات کنترل سن غلات الزامی است به شرح زیر می باشد:

۱- نرم مبارزه در مزارع گندم

الف: نرم مبارزه علیه سن مادر

- ۱- در مزارع گندم آبی با پیش بینی عملکرد بیش از ۳ تن در هکتار نرم مبارزه با سن مادر ۴ عدد در متر مربع است
- ۲- در مزارع گندم آبی با پیش بینی عملکرد کمتر از ۳ تن در هکتار نرم مبارزه با سن مادر ۳ عدد در متر مربع است.
- ۳- در مزارع گندم دیم با پیش بینی عملکرد بیش از ۲ تن در هکتار نرم مبارزه با سن مادر ۲ عدد در متر مربع است.
- ۴- در مزارع گندم دیم با پیش بینی عملکرد کمتر از ۲ تن در هکتار نرم مبارزه با سن مادر ۱ عدد در متر مربع است.

ب : نرم مبارزه علیه پوره ها

۱. در مزارع گندم آبی با پیش بینی عملکرد بیش از ۳ تن در هکتار نرم مبارزه با پوره ها ۶ عدد در متر مربع است
۲. در مزارع گندم آبی با پیش بینی عملکرد کمتر از ۳ تن در هکتار نرم مبارزه با پوره ها ۵ عدد در متر مربع است
۳. در مزارع گندم دیم با پیش بینی عملکرد بیش از ۲ تن در هکتار نرم مبارزه با پوره ها ۵ عدد در متر مربع است.
۴. در مزارع گندم دیم با پیش بینی عملکرد کمتر از ۲ تن در هکتار نرم مبارزه با پوره ها ۴ عدد در متر مربع است.

۲- نرم مبارزه علیه سن غلات در مزارع جو

الف : نرم مبارزه علیه سن مادر در مزارع جو

- ۱- در مزارع جو آبی با پیش بینی عملکرد بیش از ۳ تن در هکتار نرم مبارزه با سن مادر ۶ عدد در متر مربع است.
- ۲- در مزارع جو آبی با پیش بینی عملکرد کمتر از ۳ تن در هکتار نرم مبارزه با سن مادر ۵ عدد در متر مربع است
- ۳- در مزارع جو دیم با پیش بینی عملکرد بیش از ۲ تن در هکتار نرم مبارزه با سن مادر ۴ عدد در متر مربع است
- ۴- در مزارع جو دیم با پیش بینی عملکرد کمتر از ۲ تن در هکتار نرم مبارزه با سن مادر ۳ عدد در متر مربع است.

تذکره :

در کلیه مواردی که مزارع گندم و جو آلوده همجوار بوده یا فاصله کمی با هم دارند لازم است نرم های گندم در مزارع جو نیز اعمال گردد .

ب: نرم مبارزه علیه پوره ها در مزارع جو

۱- در مزارع جو آبی با پیش بینی عملکرد بیش از ۳ تن در هکتار فرم مبارزه علیه پوره ها ۱۴ عدد در متر مربع است.

۲- در مزارع جو آبی با پیش بینی عملکرد کمتر از ۳ تن در هکتار فرم مبارزه علیه پوره ها ۱۲ عدد در متر مربع است.

۳- در مزارع جو دیم با پیش بینی عملکرد بیش از ۲ تن در هکتار فرم مبارزه علیه پوره ها ۱۰ عدد در متر مربع است.

۴- در مزارع جو دیم با پیش بینی عملکرد کمتر از ۲ تن در هکتار فرم مبارزه علیه پوره ها ۸ عدد در متر مربع است.

تذکر: در کلیه مواردی که مزارع گندم و جو آلوده همجوار بوده یا فاصله کمی با هم دارند لازم است نرم های گندم در مزارع جو نیز اعمال گردد.

۳- زمان سمپاشی:

تعیین زمان مناسب سمپاشی که اصطلاحاً آنرا Timing می نامند اهمیتی خاص و حیاتی در حصول نتیجه کنترل اصولی، هم در زمان سن مادر و هم در مرحله پوره دارد. لذا رعایت موارد زیر توسط شبکه های مراقبت سن غلات الزامی است:

بهترین زمان مبارزه با سن مادر وقتی است که بیشترین جمعیت سن های موجود در اماکن زمستانگذران ممل فود را ترک و تغلیه کرده باشند. همچنین زمان اصولی مبارزه با پوره ها وقتی است که اکثریت نسبی جمعیت پوره های سن موجود در مزرعه در مرحله سن ۲ پورگی باشند. یاد آوری این نکته را ضروری می دانیم که اصولاً نظر کارشناسان مفا نباتات و شبکه های مراقبت مناطق مفتلف استان برای مشفص نمودن زمان مبارزه و تعیین نرم مبارزه با توجه به مراحل نشو و نمای آفت، وضعیت رویشی و سبب موصول، احتمال فسارت یا عدم فسارت آفت و دستورالعمل ارسالی ملاک عمل فواهد بود.

۴- میزان سم مصرفی:

۱- میزان مصرف سم فنیتروتیون و فنتیون بصورت امولسیون ۵۰٪، یک لیتر در هکتار است.

۲- میزان مصرف سم دسیسی بصورت امولسیون ۵/۲ درصد، ۳۰۰ سی سی در هکتار است.

میزان محلول سمی در سمپاشی زمینی متناسب با وضعیت رویشی، نوع سمپاش و بر اساس نظر کارشناس (کالیبراسیون) در محل تعیین می گردد.

۵- نمونه برداری :

مدیریت جامع تلفیقی (IPM) هر آفتی به دلایل اکولوژیکی ، اقتصادی و حشره شناسی کاربردی باید با آگاهی قابل قبول از میزان جمعیت آفت در مزرعه صورت گیرد و موفقیت در اجرای مدیریت تلفیقی بستگی به برآورد صحیح جمعیت آفت دارد . برآورد جمعیت سن غلات در مزرعه به وسیله تور و کادر صورت می گیرد . برای مرحله سن مادر و پوره ها در تمامی ساعات روز می توان از کادر (۱x۱) متر یا (۰/۵ x ۰/۵) متر استفاده نمود ، به طوری که در قطعه ی حداکثر ۵ هکتاری بصورت ضربدر (x) در هر قطر مزرعه ۱۰ کادر به صورت تصادفی به کار می بریم . در صورت استفاده از کادر (۰/۵ x ۰/۵ متر) ، هر ۴ کادر معادل یک متر مربع خواهد بود . استفاده از کادر برای نمونه برداری در مرحله سن مادر، تخم و پوره الزامی است . در سال زراعی ۱۳۸۳-۸۴ بر اساس هماهنگی بین سازمان حفظ نباتات و موسسه تحقیقات گیاهپزشکی ، هر ۵ بار تور زدن با تور جدید (تور با قطر داخلی ۳۵ سانتیمتر) معادل یک متر کادر و به دلیل توزیع فضایی تجمعی سن غلات ۵۰ بار تور زدن (در ۲ قطر مزرعه) معادل ۱۰ متر مربع کادر خواهد بود . بنابراین ضروری است فرد نمونه بردار برای صحت و بالابردن دقت در نمونه برداری ۵۰ بار تور زنی را انجام دهد . در مراحل تخم و پوره سن ۱ کادر و برای سنین پورگی ۲ (باتوجه به مرحله رویش گیاه) و بالاتر از تور استفاده نماید .

زمان صحیح تور زنی :

صبح ها تا ساعت ۱۰ صبح و بعد از ظهرها از ساعت ۵ تا نزدیک غروب آفتاب می باشد بدیهی است در صورت وجود باد ، باران ، رگبار ، سرما و غیره نباید از تور برای تخمین جمعیت استفاده کرد .

تذکر :

لازم است هر فرد شبکه مراقبت سن غلات در سال زراعی جاری یک دفتر و فرم بازدید روزانه به همراه داشته باشد و تمامی اطلاعات روزانه مهم در ارتباط با تاریخ بازدید، فنولوژی گیاه ، تراکم آفت، مرحله بیولوژیکی، سطوح قابل سمپاشی، سمپاشی شده، باقیمانده و... آفت و مزرعه را در آن یادداشت نماید .

نرم مجاز مبارزه با سن غلات در سال ۸۷ - ۱۳۸۶

مرحله پوره								مرحل سن مادر							
غلات دیم				غلات آبی				غلات دیم				غلات آبی			
جو		گندم		جو		گندم		جو		گندم		جو		گندم	
-۲	+۲	-۲	+۲	-۳	+۳	-۳	+۳	-۲	+۲	-۲	+۲	-۳	+۳	-۳	+۳
تن	تن	تن	تن	تن	تن	تن	تن	تن	تن	تن	تن	تن	تن	تن	تن
۸	۱۰	۴	۵	۱۲	۱۴	۵	۶	۳	۴	۱	۲	۵	۶	۳	۴